

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : สัญญาเลขที่ **MRG5285280140**

ชื่อโครงการ : ไวยากรณ์ภาษาจีนและสำเนียงที่พูดในกรุงเทพฯ

The Hakka Grammar as spoken in Bangkok

ชื่อนักวิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเพ็ญ อึ้งสิทธิพูนพร

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล

E-mail Address : ungsitipoonporn@yahoo.com

ระยะเวลาโครงการ : 2 ปี

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาภาษาฮากกา ซึ่งเป็นกลุ่มภาษาหนึ่งในเจ็ดของภาษาจีน ภายใต้ภาษาตระกูลจีน – ทิเบต ในประเทศไทยคนส่วนใหญ่รู้จักคนฮากกาในนาม “จีนแคะ” และการใช้ภาษาอยู่ในภาวะถดถอย เนื่องจากคนที่พูดภาษาฮากกาได้ดั้นมีจำนวนน้อยมาก ส่วนใหญ่อายุ 50-60 ปีขึ้นไป วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อบรรยายไวยากรณ์ภาษาฮากกาตั้งแต่ระดับหน่วยคำและคำ วลี อนุภาค และประโยค โดยเก็บและตรวจสอบข้อมูลจากเจ้าของภาษาที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ที่พูดภาษาฮากกาถิ่นเหมยเซียน ในระหว่างปี พ.ศ. 2553-2555 ซึ่งใช้ทฤษฎีแทกมีมิก (Thomas, 1993) ในการวิเคราะห์ข้อมูล การเก็บข้อมูลเป็นภาษาพูดโดยมีตัวอักษรจีนกำกับเสียง ใช้เกณฑ์ของผู้บอกภาษาหลักในงานวิจัยซึ่งไม่ถือเป็นมาตรฐาน เพราะภาษาฮากกาไม่มีระบบเขียนเป็นของตัวเอง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเปรียบเทียบการอ่านออกเสียงในภาษาพูดและการอ่านออกเสียงในภาษาเขียนของภาษาฮากกา รวมทั้งสรุปวิธีการเลือกใช้ตัวอักษรจีนที่ใช้แทนเสียงในภาษาพูดในงานชิ้นนี้ด้วย

ผลการศึกษาด้านไวยากรณ์พบว่า ภาษาฮากกามีการเรียงคำในประโยคแบบ ประธาน-กริยา-กรรม การแบ่งประเภทของคำตามโครงสร้างภายในคำ แบ่งออกเป็น การประสม การเติมวิภัติปัจจัย การซ้ำ และการเลียนเสียงธรรมชาติ การเติมวิภัติปัจจัย ในภาษาฮากกา พบคำเติมหน้า (prefix) น้อยกว่าคำเติมหลัง (suffix) แต่ในงานวิจัยนี้ไม่พบคำเติมกลาง (infix) ในระดับวลีแบ่งออกเป็น วลีหลัก และวลีรอง การเรียงคำในนามวลีของภาษาฮากกา คือ คำขยายจะวางอยู่หน้าคำหลัก สำหรับกริยาวลี คำขยายสามารถวางไว้ทั้งหน้าและหลังคำหลัก อนุภาคในภาษาฮากกาแบ่งตามโครงสร้างออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ อนุภาคยี่สระ ซึ่งทำหน้าที่เป็นแก่นของประโยค และอนุภาคยี่ไม่มีสระ ทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบรองของประโยค

ส่วนการศึกษาเปรียบเทียบการอ่านออกเสียงในภาษาพูดและการอ่านออกเสียงในภาษาเขียนนั้น ผลการวิจัยพบคำมากกว่า 200 ที่เห็นความต่างกันโดย มีความแตกต่างที่เกี่ยวกับพยัญชนะต้น ส่วนท้าย (หมายถึงส่วนที่ต่อจากพยัญชนะต้น ได้แก่ สระและพยัญชนะท้าย) ความแตกต่างที่เกี่ยวกับเสียงวรรณยุกต์พบได้น้อย และความแตกต่างที่เกี่ยวกับจำนวนพยางค์ การเลือกใช้ตัวอักษรจีนแทนเสียงในภาษาพูด ผู้บอกภาษาให้ความสำคัญกับอักษรจีนที่มีความหมายตรงกับในภาษาพูดก่อนเป็นอันดับแรก รองลงมาคือคำที่มีความหมายใกล้เคียง ถ้าหาความหมายที่ใกล้เคียงไม่ได้จึงใช้อักษรที่ออกเสียงได้ตรงหรือใกล้เคียงกับคำพูด โดยไม่คำนึงถึงความหมาย ทั้งนี้เพราะในระบบเขียนของภาษาจีน

กลางเป็นอักษรภาพที่ใช้สื่อความหมายมากกว่าเสียง ผู้บอกภาษาฮากกาในงานวิจัยนี้เป็นผู้ที่เรียนภาษาจีนกลางเป็นฐานจึงคำนึงถึงความหมายของตัวอักษรจีนที่ใช้สื่อสารมากกว่า ปัจจุบันนับว่าหาผู้บอกภาษาที่ดีได้ยากมาก เนื่องจากการกลมกลืนเข้ากับสังคมไทย ภาษาฮากกาจึงอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการสูญหายในไม่ช้า หากมีผู้สนใจศึกษาบันทึกภาษาฮากกาถิ่นย่อยอื่นๆในประเทศไทยรวมทั้งวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ก่อนที่จะไม่สามารถหาข้อมูลเหล่านั้นได้ จะเป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการเป็นอย่างมาก

คำสำคัญ: ไวยากรณ์ฮากกา จีนแคะ ภาษาฮากกาถิ่นเหมยเจ็ยน

Abstract

This research is a study of Hakka grammar, one of seven Chinese language groups, in the Sino-Tibetan family. Most people in Thailand know Hakka as “ciin khæ?” and language usage is declining now because there are only a few Hakka speakers and most of them are over 50-60 years old. The objective of this research is to describe Hakka grammar including morphemes, words, phrases, clauses, and sentences. The data was gathered between 2010-2012 and rechecked from informants who live in Bangkok, who use the Meixian dialect. The tagmimic model (David Thomas, 1993) was used to analyze the linguistic data. Colloquial language was collected together with Chinese characters based on the main informant; there is no standard writing system because there is no Hakka written form. The researcher also compared differences between colloquial and reading pronunciations including a summary of how to select Chinese characters for colloquial pronunciation in Hakka.

The results of the grammar found that the word order in Hakka is subject- verb- object (S-V-O). Word types can be divided into compounding, affixation, reduplication, and onomatopoeia. Prefixes were less common than suffixes and infix was not found in Hakka. The phrase level, phrases can be divided into major types. At the clause level, clauses are divided into independent clauses or main clauses which function as main clause, and dependent clauses or embedded clauses which function as periphery.

For the comparative study between colloquial and reading pronunciation, This research found more than 200 words which were different in terms of onset (initial consonant), rime (vowel and final consonant), tone (very few) and syllable. Selecting Chinese character for colloquial language, the informant emphasized the same meaning and similar meaning respectively. If a similar meaning could not be found, then the same or similar sound was selected instead. The Chinese writing system uses pictograph for characters which indicate meaning more than sound. The informant in this research knows and learns Mandarin Chinese very well so he considered the meaning of the Chinese character rather than the sound. These days, it is very difficult to find good Hakka speakers because most Hakka are assimilated into the Thai community. Therefore, the Hakka language is at risk of disappearing in the near future. If there are people interested in studying other Hakka sub-dialects in Thailand, including Hakka culture, before language data is lost, it will be useful for further academic study.

Key words: Hakka grammar, ciin khæ?, Meixian Hakka